І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 98. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 22-го ТРАВНЯ 1959. 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 22, 1959. No. 98 РІК LXVI.

ПРОВІД АФП-КІО ПРОТИ НОВОГО РОБІТНИЧОГО ЗАКОНОПРОЄКТУ ПРИЙНЯТОГО В СЕНАТІ

Вашингтон. — Екзекутивна рада об'єднаних Американської Федерації Праці і Конгресу Індустрійних Організацій опублікувала у середу дня 20-го травня ц. р. заяву, в якій стверджується, що робітничі спілки будуть продовжувати на терені Палати Репрезентантів боротьбу проти прийнятого Сенатом законопроєкту про забезпечення демократичних прав для робітників і про контролю над робітничими фондами. В заяві підкреслено, що робітництво є за реформою робітничого законодавства, але новий закон мусів би бути спрямований на поборювання корупції, а не на обмежування прав робітничих спілок. В цьому напрямку ішов запропонований сен. Кеннеді і переданий ним на розгляд Сенату законопроєкт, але його потому різними поправками і додатками змінено так основно, що він, замість сприяти успішній боротьбі з корупцією, став загрозою для законних прав спілок і для свободи усіх чесних членів цих спілок. Згідно із дальшим ствердженням в цій заяві, здійснення нового робітничого закону в тому вигляді, як його прийняв Сенат, заперечило б усі дотеперішні правдиво демократичні процеси свобідного робітничо-спілчанського руху. Зокрема провідники об'єднаних спілок стривожені тими повновластями і компетенціями ,що їх новий закон давав би секретареві праці, особливо ж наданням йому права встрявати у внутрішні справи спілок. Постанови нового законопроєкту про охорону демократичних прав членів спілок були б офіційним підтвердженням, що в робітничих спілках не має демократичних свобід і що провідники робітничих спілок ведуть автократичну політику, незгідну з волею членства, а то й протилежну їй. Тому теж провід організованого робітничого руху не погодиться в ніякому випадку на такі дискримінаційні постанови, загострені ще й тим, що сенатський законопроєкт накладає дуже суворі кари за порушення прав окремих членів спілок включно із карою до двох літ в'язниці і гривною 10,000 долярів. Найближчим часом ухвалений Сенатом законопроєкт буде обговорюваний в Палаті Репрезентантів і там теж відбудеться головна боротьба за несприятливі для проводу робітничих спілок постанови. Розгляд цього законопроєкту в Палаті Репрезентантів почнеться переслуханнями в палатній підкомісії для справ праці і виховання. На одно з таких переслухань, що відбудеться дня 3-го червня, покликаний уже президент федерації АФП-КІО Джордж Міні.

Палата обмежує висоту допомоги фармерам

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 20-го травня більшістю 261 до 165 голосів прийняла законопроєкт про те, щоб допомога одному фармерові за одну фармерську культуру могла виносити найбільше 50,000 долярів. Це зроблено тому, що деякі фармери діставали федеральні позички на конто допомоги за віддані фармерські продукти у висоті навіть до одного мільйона долярів. Та дехто гадає, що цей закон не матиме бажаного наслідку, бо фармери зможуть діставати допомоги на кілька рільничих культур (пшеницю, бавовну, тютюн, земні горішки і т. п.), і тим способом зможуть брати від уряду більші суми, за які зростатимуть запаси фармерських продуктів в урядових магазинах. Палата зменшила видатки на так званий земельний банк, бо виявилося, що деякі фармери на півдні винаймають від уряду землю, платячи по долярові від одного акра, і дістаючи від уряду по 8 долярів від акра за те, що тієї землі не управляють, згідно з регуляміном земельного банку. Але прийнятий Палатою проєкт мусить ще прийняти Сенат.

Промисловець Ітон вірить у більйонові бизнеси з СССР

Вашингтон. — Визначний американський промисловець - багатій Сайрус Ітон, який вважає себе приятелем Хрущова, і який гостив совєтського заступника прем'єра Анастаса Мікояна, заявив в окремому інтерв'ю, що ЗДА могли б впродовж трьох років зробити бизнес із СССР принаймні на три більйони долярів. Ітон їздив до Москви минулого року, де розмовляв із Нікітою Хрущовим, і пізнав, чого потребує СССР. Він, цебто Ітон, знає, що можуть достачити ЗДА. З цих торговельних взаємин Ітон сподівається і політичного зближення та кращого зрозуміння обох держав ,а це причиниться до зникнення недовір'я й упереджень між обома державами. На думку Ітона треба обмежити число важних для оборони країни товарів, бо тепер не вільно продавати до СССР і таких товарів, які не мають нічого з військовим промислом. СССР хотів би купувати машини, потрібні до влаштування фабрик, а не фабричні продукти. — Фахівці від закордонної торгівлі не вірять, щоб СССР торгував із ЗДА, бо комуністи найрадше купують одну машину, щоб на її взорі продукувати в себе такі самі машини.

Президент відзначив Доллеса Медалею Волі

Вашингтон. — 20-го травня президент Айзенгавер відзначив довголітнього свого державного секретаря Джана Фостера Доллеса, який тепер є його дорадником в справах закордонної політики і перебуває в шпиталі Волтера Ріда, Медалею Волі. Це відзначення передав пані Доллес син Президента майор Джан Айзенгавер, який працює ак асистент секретаря в в Білому Домі. Гадають, що Президент тому не вручав недужому Доллесові відзначення, щоб його не турбувати, бо лікарі стверджують, що сили колишнього державного секретаря з кожним днем слабнуть. В окремому листі Айзенгавер писав: „Дорогий Фостере! Маю честь і привілей відзначити Вас Медалею Волі. Хоч я не всилі висловити Вам свою вдячність і вдячність держави за таку Вашу добру службу, то це є мала відзнака народу Америки і світу для Вас за Ваші невтомні змагання в інтересі волі'.' Президент підписав сей лист тільки початковими буквами „Д. А.", що робить він тільки тоді, коли пише до своїх приятелів.

Більшістю 203 до 177 голосів відкинено в Палаті консервативний будівельний проєкт

Вашингтон. — Консервативна коаліція демократів і республіканців віднесла поразку в Палаті Репрезентантів 20-го травня, коли ліберальні конгресмени більшістю 203 до 177 голосів відкинули консервативний законопроєкт демократичного конгресмена А. С. Герлонга, згідно з яким на будову домів треба б видати з державної скарбниці 1,300,000,000 долярів. Демократичний провід запроєктував на ту ціль 2,100 мільйонів долярів. Тепер Палата нараджується над проєктом конгресмена Алберта Рейнса. Але консервативні конгресмени з обох партій ще сподіваються, що їм вдасться при допомозі окремих поправок значно зменшити запропоновану ліберальними демократами суму на будівельну програму і тим способом бічним шляхом здійснити те, що не вдалося зробити однією пропозицією про зменшені видатки на будівельну програму.

Польські жінки — жертви гітлерівських експериментів — в американському Сенаті

Вашингтон. — Ще в грудні минулого року прибуло до ЗДА 35 польських жінок, які внаслідок лікарських і хірургічних практик-експериментів гітлерівських лікарів стали каліками, бо мають поломані кості і покалічені частини тіла. 19-го травня відвідали вони американський Сенат, зайнявши одну частину його галерії. Сенатори з обох партій виголошували короткі промови та вшановували цих мучениць, які прибули до ЗДА на лікування. В концентраційному таборі Равенсбрюку в Німеччині ці жінки були німецьким лікарям за „дослідних кріликів", там багато жертв гітлерівських злочинів згинуло, а їм вдалося дочекатися визволення американською армією, і тепер вони живуть в Польщі. Сенатор Френк Карлсон представив їх Сенатові, кажучи: „Польські жінки, ми вшановуємо вашу присутність в нас". Сенатор польського походження Едмунд С. Москі сказав ,що ті жінки пригадують йому витривалість його батьків та їхній стоїцизм і відданість обороні волі.

Збільшується автова продукція

Дітройт. — Автова продукція продовжує збільшуватися, бо зростає попит на нові авта. В тижні, який закінчився 16-го травня, випродуковано 135,289 пасажирських возів, а в тижні, що був перед тим — 134,763. (В тому самому тижні минулого року — 87,407). Цього року до 16-го травня випродуковано 2,474,527 возів ,а минулого року до того самого часу — 1,750,493 авта. Окремі фірми випродукували такі числа авт: Дженерал Моторс — 64,362, Форд Мотор — 38,850, Крайслер — 19,375, Амерікен Моторс — 9,400, Стюдебейкер-Пакард — 3,302. Передбачають, що продукція авт зростатиме і в найближчих тижнях, і цього року мають випродукувати коло 6,500,000 авт.

Поет Фрост пропонує створити департамент мистецтва

Вашингтон. — 85-річний відомий американський поет Роберт Фрост заявив під час розмови в Комісії для справ мистецтва при державному департаменті, що, згідно з його надією, ЗДА залишать свої мистецькі традиції майбутнім вікам, і не зникнуть із сцени історії так безслідно, як це сталося зі стародавньою Картагеною, яка не залишила по собі жадного мистецтва ані поезії. Для підтримки мистецтва і поезії (літератури) Фрост пропонує створити окремий департамент для мистецьких справ. На думку Фроста на чолі цього департаменту повинен стояти поет, бо поети — це представники мистецтва слова, а інші мистецтва є „мовчазні". Голови департаменту для мистецьких справ повинні мати повну свободу, подібно як це дістеся тепер із Фростом, який є дорадником в справах поезії при Конгресовій бібліотеці.

Уряд здоров'я остерігає проти поширення занедужань на поліо

Вашингтон. — Уряд здоров'я ЗДА стверджує на основі дотеперішнього числа занедужань на поліо, що цей рік заповідається дуже небезпечно, бо якщо число занедужань буде збільшуватися в дотеперішній тенденції, то до кінця року поліо спричинить смерть або каліцтво від 6,000 до 6,500 осіб. Минулого року на поліо нездужало тільки 3,112 осіб. До половини травня ц. р. число недужих на поліо було на 93 відсотки більше в порівнянні з минулим роком. Найбільше лютує ця недуга в літніх місяцях. Ті, що ще не є нащеплені, могли б почати щепитися ще тепер. Найбільше випадків занедужань на поліо є в таких стейтах: Ню Йорк, Огайо, Західня Вірджінія, Теннесі, Тексас і Каліфорнія. В перших 18-ох тижнях цього року вже 283 особи вмерли або стали каліками внаслідок цієї недуги, а минулого року в тому самому часі те число становило тільки 147. Ті числа остерігають населення, яке повинно охоронятися при допомозі щеплення.

● **Конгресмен К. Е. Галлаґер** з Ню Джерзі зголосив до Конґресового Протоколу лист голови філії УКК в Джерзі Сиві, п. Антона Шарана, з відкликом на відомого місцевого і стейтового діяча, податкового комішенера адв. Марселя Ваґнера, з підтримкою резолюції ч. 334 в справі щорічного проголошування Президентом країни „Дня Української Незалежности" для відзначення актів 22-го січня.

„СПІВІСНУВАННЯ" З КАТОМ

Довге відділення Америки від світу не тільки „великими водами" — океанами, але й ізоляційними концепціями в роді доктрини Монро, могло ще донедавна бути виясненням на всілякі прояви наївности американських громадян та їх поведінки в Европі, включно з активною участю американських вояків у примусовій „репатріяції" воєнних втікачів під ніж їхнього ката. Все ж таки могло здаватись, що досвід останнього десятка років, включно з масакрами американських летунів, що серед негоди заблукали літаком над совєтську територію, та заявами Хрущова про те, що він Америку „погребає", могли вже нарешті відкрити очі не тільки американським державним мужам, але й найнаївнішим з наївних „бизнесменам" на справжній характер міжнародних змовників і народовбивців, що в Кремлі укладають свої пляни на погибель світу взагалі, а Америки зокрема. Тим часом — наївні ще далеко не перевелись. Доказом цього може послужити ця фотознімка, на якій ніхто інший, як Френк Сматерс старший, батько сенатора З'єдинених Держав з Флориди, Френка Сматерса молодшого, стискає двома руками руки большевицького архизлочинця, ката України Нікіти Хрущова, під час двогодинної зустрічі і розмови в Кремлі, що її мали Сматерс та 40 інших маямських бизнесменів

Ніл МекЕлрой прибув на Женевську конференцію

Женева. — Секретар оборони Ніл МекЕлрой прилетів в середу20-го ц. м. до Женеви і заявив зараз на летовищі, що він не передбачає ніяких „труднощів ані ускладнень" в Берліні у зв'язку з минулорічним „ультиматумом" Хрущова, що 27-го травня 1959 р. Совєти передадуть німецьким комуністам свої права в Берліні включно із зверхністю над усіми комунікаційними шляхами, що ведуть до Берліну. Західні держави прийняли „тільки нормальні засоби обережности", заявив секретар оборони, але вони не передбачують особливих труднощів. Зрештою, додає він, все це залежить від Совєтів, бо Захід не викликував і не думає викликувати будьяку Берлінську кризу. Ціллю приїзду МекЕлроя до Женеви — заявив він — є подати помічну руку державному секретареві Гертерові, як його дорадник у військових справах. Ніл МекЕлрой хоче теж спробувати зрушити з мертвої точки переговори на другій Женевській конференції — в справі припинення дальших атомово - водневих дослідів.

Західня Німеччина проти участи німців в конференціях Заходу з СССР

Женева. — Західньо-німецький уряд буде противитись тому, щоб на конференцію „на вершинах", якщо вона відбудеться пізнім літом чи осінню цього року, запрошувати знову представниаів німців в ролі „орадників". За інформаціями західньої преси, уряд Німецької Федеративної Республіки прийшов до висновку, що єдина „користь" з такої участи німців в Женевській конференції — це пропаганда німецьких комуністів і представлювання Західньої Німеччини, як збіговища фашистів та імперіялістів. Міністри закордонних справ ЗДА, Англії і Франції признають — твердить преса — рацію цим аргументам щодо повної зайвости німців на конференції міністрів, але вони передбачають труднощі у поборюванні становища Совєтів, які напевне настоюватимуть, щоб на конференції „на вершинах" повторити прецеденс із представництвом від „двох Німеччин". Взагалі існує в Женеві така опінія, що найбільшими „користувачами" Женевської конференції є німецькі комуністичні пропаґандисти.

КОНФЕРЕНЦІЯ В ЖЕНЕВІ НА „МЕРТВІЙ ТОЧЦІ"

Женева. — На дев'ятому пленарному засіданні Женевської конференції суперечні становища — Заходу і Совєтів — в справі Німеччини і замирення в Европі — не наблизились ні на один цаль. Однаково державний секретар Крістіян А. Гертер, як англійський міністер закордонних справ Селвин Ллойд знову гостро заатакували совєтського міністра Андрея Громика. Вони полемізували пункт за пунктом з його останніми виводами, збиваючи їх та доказуючи, що Совєти не хочуть замирення в Европі шляхом ліквідації ненормального поділу Німеччини, тільки, навпаки, змагають до закріплення того поділу. Гертер заявив, що совєтський проєкт треба би назвати не „мировим договором з Німеччиною", тільки „договором про постійне поділення Німеччини". Гертер протиставив теперішньому становищу Громика куди „примирливіше" становище Молотова з конференції у 1955 році. У відповіді Громико знову виголосив одногодинну промову. Західні часописи перестали подавати не тільки текст, але й докладний зміст совєтських виступів. За висловом одного англійського дипломата, члена англійської делегації в Женеві, промови Громика живо нагадують промови Андрея Вишинського з-перед десяти років на конференції міністрів закордонних справ у Парижі: він також раз-у-раз повторяє ті самі вимоги, ті самі фрази з очевидною ціллю протягати конференцію і подавати враження готовости до переговорів із скритим рішенням виминути всяке ділове порозуміння. Так звані приватні розмови також не довели до ніякого наближення. На прийнятті, що його дала совєтська делегація, англійський міністер Селвин Ллойд заявив Громикові, що західні держави не думають робити Совєтам ніяких дальших концесій Знову ж Громико з свого боку висловився проти запропонованих державним секретарем вужчих засідань, в яких брали б участь тільки самі міністри і по одному їх дорадникові. — Тим часом Нікіта Хрущов — всупереч наявній ситуації в Женеві — висловив свій „оптимізм", що Женевська конференція буде успішна. Коли ж вона і не дала б безпосереднього успіху, заявив Хрущов, тоді треба буде зараз потім знову пробувати осягнути його. Хрущов зробив свої завваги до групи американських бизнесменів із Фльориди, між якою знаходився і батько сенатора Смадерса. Хрущов відкинув знову західній плян, назвавши його „таким заплутаним вузлом, що його годі розплутати". Хрущов знову погрожував знищенням вільного світу та зокрема Америки, але виправдував ці свої погрози нібито такими ж погрозами американців під адресою Совєтів. „Ви маєте літаки, а ми маємо ракети" — нахвалявся Хрущов. Однак тут же він запевняв, що Совєти „перші не заатакують" і що тому американці „можуть спокійно спати". Пред'явлений західній плян розв'язування проблеми Німеччини він назвав „нереалістичним" і так само „нереалістичним" назвав плян з'єднення Берліну. Берлін, мовляв, є столицею Східньої Німеччини і куди вона має перенести свою столицю — на Марса чи Місяць? — запитував неповажно Хрущов. Він доради́ував мати терпеливість, пригадавши російський народний вислів, що для осягнення трудної справи треба „з'їсти пуд соли". Західні коментатори, порівнюючи ситуацію на Женевській конференції з цією останньою промовою Хрущова, доходять до висновку, що Москва не хоче ніякої дійсної і поважної злагоди, але й не хоче зривати конференції та змагає до витворення враження, що існують вигляди на порозуміння і для цього треба скликати нову конференцію „на вершинах".

Західня Німеччина готова підписати пакт неаґресії з Польщею і ЧСР

Женева. — Уряд Німецької Федеративної Республіки рішив, що він готов підписати з комуністичними державами Польщею і Чехо - Словаччиною пакт неаґресії. Якщо захотіли б його Мадярщина, Румунія і Болгарія — то Західня Німеччина не має теж нічого проти такого пакту з ними. Таке твердять західні кореспонденти в Женеві, заповідаючи, що небавком це рішення Західньої Німеччини буде проголошене її представниками на Женевській конференції міністрів закордонних справ. Зате Західня Німеччина далі рішуче противиться визнати східньо - німецький режим, як теж вона нічого не говорить про Альбанію. Західня Німеччина не втримує дипломатичних взаємин з ніодною сателітньою країною, стоючи до цього часу на принциповому становищі, що вона не зберігає тих взаємин з ніким ,хто визнає східньо - німецький режим. Ото ж теперішнє рішення — це великий зворот в західньо-німецькій закордонній політиці. Особливе політичне значення мало б нав'язання нормальних дипломатичних взаємин між Західньою Німеччиною та Польщею і Чехо-Словаччиною, які вічно настороженi проти Західньої Німеччини, як потенціяльного джерела нового німецького мілітаризму.

В АМЕРИЦІ

● **У Ню Йорку** почався судовий процес над 43-річною вдовою Джейною Явароне, яка 2 січня цього року викрала була зі шпиталю навонароджену дитину і 9 днів тримала у себе, твердячи, що то її власна дитина. Джейна Явароне має восьмеро дітей, а викраденим немовлям хотіла змусити свого приятеля одружитися з нею. Вона і тепер твердить, що це її дев'ята дитина.

● **Рада Патентів** при департаменті торгівлі закликає винахідників придумати спосіб відганяти міль від вовняної матерії.

● **Донька експрезидента Гаррі С. Трумана,** Марґарет Кліфтон Деніел, народила другого сина. Її батько не раз заявляв своїм приятелям, що матиме другого внука. Пані Труман недавно зоперовано опух на лівій груді. Аналіза виявила, що витятий тумор не мав злоякісного характеру.

● **Специяліст серцевих недуг** д-р Пол Додлі Вайт, який лікував Айзенгавера в 1955 році, заявив на зборах Лікарського Товариства в Оґесті, Джорджія, що Президент може ще жити довгі роки, бо він належить до тієї категорії людей, які з успіхом переходять серцеву недугу (тромбозу). Вайт сказав, що свою прогнозу щодо недуги Президента в 1956 році він робив лише на основі науки, не керуючись політичними мотивами, як це робили інші лікарі.

● **Пресовий старшина** в державному департаменті Линколн Вайт повідомив 19 травня, що колишній державний секретар Джан Фостер Доллес слабне з кожним днем і постійно дістає ліки на зменшення болів.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Єпископські свячення єпископа номіната Кир Плятона Корниляка,** екзарха для українців католиків у Західній Німеччині, відбудуться у Филаделфії у вівторок, дня 7-го липня ц. р., о год. 5-ій по полудні в Катедрі Непорочного Зачаття при Френклин вул. В обряді висвячення візьмуть участь митрополит Української Католицької Церкви у ЗДА Кир Константин Богачевський, єпископ Стемфорду Кир Амвросій Сениший і єпископ помічник филаделфійської митрополії Кир Йосип Шмондюк.

● **Шостий З'їзд Делеґатів Української Гетьманської Організації Америки** відбудеться в Дітройті в суботу, дня 30 травня ц. р. В неділю, дня 31-го травня відбудеться перша сесія Генеральної Ради Українського Гетьманського Руху, обраної минулого року на Всеґетьманському Конґресі. Під час цієї сесії крім вибору керівних органів Гетьманського Руху буде проголошена програмова заява новообраного голови Українського Гетьманського Руху та прийняті політичні напрямні цього ж Руху.

● **Виставка образотворчого мистецтва і скульптури,** що її влаштовує тепер Об'єднання Мистців Українців в Америці в залях Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, буде закрита в днях 23 і 24 травня ц. р., і натомість буде продовжена і відкрита ще в днях 30 і 31 травня ц. р.

● **Доповідь про життя і діяльність зліквідованого Совєтами літературознавця і поета Миколу Зерова** виголосив інж. Теодор Кропив'янський із Денверу на вечорі, влаштованому Учительською Громадою в Шикаґо дня 8 травня ц. р.

● **„Апостол", виданий Іваном Федоровичем у Львові 1574 р.,** находиться в колекції американського колекціонера Баєрда Кілґора, переданій востаннє Гарвардському Університетові, який і видав тепер каталог цієї унікальної сьогодні збірки російських й українських стародруків і перших видань. Оригінальний примірник згаданого львівського видання „Апостола" (1574 р.) можна було недавно купити в одній із нюйоркських книгарень.

У СВІТІ

● **На мистецькій виставці в Римі** 19-річна малярка Едольо Маскі виставила образ, що має представляти Благовіщення. Мати Божа представлена на тому образі, як модерна молода дівчина — „тін-ейджет" в короткій сукониці, а янгол, який звіщає Марії, що Вона стане матір'ю Сина Божого, має модерну зачіску, а-ля французька фільмова акторка Бриґітта Бардо. — каже кореспондент „НЙТаймсу". Цей образ викликав гостру суперечку серед критиків.

● **Комуністичний уряд** називав з'їзд судетських німців, який відбувся наприкінці минулого тижня у Відні, „загрозою для европейського миру". Чеські комуністи кажуть, що керівниками організацій судетських німців є „нацисти", які плекають дух аґресивного реваншу. 300,000 судетських німців домагалися на з'їзді в Берліні права вернутись до Судетського краю, звідки комуністи вигнали коло 3 мільйони німців.

● **У Парижі** заарештовано секретаря військового атташе комуно - польської амбасади і двох французів під закидом шпигунської діяльности.

● **Голляндська королева Юліяна** прийняла на одногодинній авдієнції американського дослідника сферичних просторів і автора книжки про „літаючі тарілки", 68-річного Джорджа Адамського, який твердить, що він сам багато разів подорожував у „літаючих тарілках". Під час тієї авдієнції були приявні чоловік королеви Бернард і голляндські авіяційні фахівці.

● **Уряд СССР** запротестував проти арештування в Ірані двох службовців совєтської амбасади, які поширювали комунікати совєтської пресової аґенції ТАСС. Арештовано їх за підривну акцію і ведення ворожої Іранові пропаґанди.

● **Англійський маршал Монтґомері** обурився висловом свого колиш. товариша зброї, б. голови шефів об'єднаних штабів ЗДА, генерала Омара Бредлі, який — з очевидним натяком на балакучого маршала-політикана — радив колишнім високим старшинам „разом із своєю військовою уніформою віддати на склад свій язик та свої політичні погляди". Монтґомері обурюється, чому він не може „говорити те, про що всі думають".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРСОНАЛЬНІ ЗМІНИ В ПЕНТАҐОНІ

Пентаґон — це не тільки найбільший у світі державно-адміністраційний будинок, в якому приміщується круґло 30,000 військових і цивільних службовців та робітників прерізних катеґорій. Пентаґон — це символ оборонного бастіону З'єдинених Держав. Ясно, що в такій міжнародній ситуації, як тепер, Пентаґон мусить грати куди ширшу ролю, як тільки військового плянування та адміністрування збройних сил країни. Внаслідок тісного пов'язання міжнародної ситуації з проблемою перегонів у зброєнні між двома великими бльоками, що на них поділений сучасний світ, Пентаґон мусить мати поважний голос у справах закордонної політики. У таких справах, як міжнародне роззброєння чи уділювання Америкою допомоги чужим країнам на їх оборонні цілі — опінія Пентаґону мусить бути вирішна. У Пентаґоні виготовляється бюджет оборони держави, що сягає круглої суми 40 більйонів дол., і Пентаґон боронить позиції того бюджету на терені Конґресу. При сучасному шаленому розвитку технолоґії, Пентаґон дбає за те, щоб вороги не випередили Америки у використовуванні науки для військових потреб, і тому в засяг Пентаґону входять досліди, що приводять до нових винаходів і їх удосконалювання.

Очевидно, що в такій велетенській машині всі коліщата мусять бути в безперервному русі. Мусить бути досконала тяглість праці, і тому вона не може в найменшій мірі терпіти від будь-яких персональних змін. А що кожна робота залежить від людей, то чим відповідальніша праця, тим вищі мусять бути кваліфікації її виконавців. Тому військова і цивільна верхівка Пентаґону належить до американської еліти. Досить поглянути на світлини членів об'єднаного штабу збройних сил, секретаря оборони і секретарів трьох окремих родів збройних сил, як також їх заступників, щоб зрозуміти, що це люди з найвищими фаховими і моральними кваліфікаціями.

Тому нічого дивного немає в тому, що американська преса вдарила на сполох з приводу нещасливого збігу обставин, які захитали верхівкою Пентаґону. Секретар оборони Ніл МекЕлрой, найбільша — твердять деякі знавці відносин — поруч із Дж. Ф. Доллесом індивідуальність в адміністрації Д. Д. Айзенгавера за її обидві каденції, зголосив резиґнацію, щоб влітї цього року вернутися до промислу. У стані резиґнації були також секретар фльоти Томас С. Ґейтс і підсекретар летунства Малколм А. МекЕнтайр. Шеф штабу суходільної армії генерал Максвелл Д. Тейлор переходить у стан спочинку. Аж ось несподівано до цих заздалегідь заповіджених змін долучились дві події: 8 травня ц. р. помер на серце заступник секретаря оборони Доналд А. Кворлес, що працював на тому становищі ще за секретаря Чарлза Вилсона і мав марку незаступної людини, — а через кілька днів після того зоперовано хворі на пістряк легені голови шефів об'єднаного штабу, генерала Натана Ф. Твайнінґа.

Минулої середи проголошено частинне розв'язання головних труднощів, що їх викликали смерть, недуга, визначений військовими приписами вік та зречення. Секретар оборони Ніл МекЕлрой і секретар фльоти Томас С. Ґейтс визнали ситуацію настільки серйозною, що зреклися своїх плянів відійти з Пентаґону і погодились залишитися. Ніл МекЕлрой заявив, що залишиться бодай до кінця цього року, а може й „безтерміново", себто до кінця каденції Айзенгавера, а Томас Ґейтс дістав призначення на заступника секретаря оборони, на місце померлого Доналда Кворлеса. Він передбачений згори на наступника МекЕлроя, якщо той відійшов би на переломі цього й наступного років. Призначення нового секретаря фльоти передбачається в найближчих днях. На час недуги ген. Твайнінґа на засіданнях шефів об'єднаного штабу головує найстарший з-поміж них генерал Максвел Тейлор, але для відтяження його през. Айзенгавер покликав тимчасово на свого дорадника у військових справах адмірала Артура В. Радфорда, який був перед ген. Твайнінґом головою шефів об'єднаного штабу та перебуває тепер у стані спочинку.

Негайно після проголошення цих змін секретар оборони Ніл МекЕлрой відлетів до Женеви, де відбуваються дві конференції, тісно пов'язані з проблемою безпеки ЗДА: конференція міністрів закордонних справ у справах Німеччини й Берліну і про припинення атомово-водневих дослідів. Коли большевики наполягають на осягненні в Женеві від Заходу згоди на „відатомізування" Західньої Німеччини й на відкликанні з Берліну західніх ґарнізонів, як теж усе ще не хочуть погодитись на контрольну систему після проголошення заборони атомових дослідів, — то слово Ніла МекЕлроя в усіх цих справах напевно скріпить поставу західніх міністрів. Швидке й гладке розв'язання персональної кризи в Пентаґоні є ще одним доказом, що коли річ іде про дійсно велику справу, то її полагоджується негайно.

ПЕНСІЇ І АСЕКУРАЦІЇ ДЛЯ КОЛГОСПНИКІВ

Селянство на Україні і в цілому Совєтському Союзі, не зважаючи на десятиліттями ведену індустріялізацію країни, все ще залишається переважаючою частиною населення. За недавно опублікованими статистичними матеріялами, становить воно в Українській ССР більше як половину — 22 мільйони з 41 — всього населення. Це є найбільше упосліджена суспільна верства в СССР — „дрібні власники", над якими в найближчих роках „переходу від соціялізму до комунізму" Москва плянує перевести кількома нападами експеримент остаточного обезвласнення.

Робітниче законодавство, яким так люблять вихвалятися большевики і яке є лише слабою відбиткою німецького законодавства кінця 19-го століття, на підсовєтське селянство не поширюється. Про систему охорони здоров'я — оті так звані колгоспні медичні пункти, де завжди бракує найосновніших ліків та інструментів, нема що казати. Рядовий колгоспник — цілковито безправна істота в трикутнику: виконком, районова міліція і райпартком, де сидять і діють за принципом кругової поруки „свої люди", що відають і порядкують цілим життям колгоспника від його народження і до смерти.

Пенсії і асекурації для колгоспників — тема, якої совєтська преса не любить порушувати. Але зовсім замовчати цю справу неможливо, бо ж годі збутися мовчанкою факту, що в країні, де вже „побудовано соціялізм", більше як половина її населення зовсім занедбана.

В журналі „Радянська Жінка", в рубриці листів, Гафія Міткевич, колгоспна доярка, просить редакцію вияснити їй справу пенсійного забезпечення колгоспниць. Юрист А. Фельдман, правний дорадник редакції, відповідає на цей лист колгоспниці Міткевич довгою крутійською статтею, що все ж проливає деяке світло на становище українського селянина — продуцента всіх тих дібр, якими Хрущов нахваляється випередити Америку.

Отже, як стверджує сам таки совєтський правник А. Фельдман, „на членів сільсько-господарських артілей (колгоспів) законодавство про працю робітників не поширюється. Умови праці колгоспників і колгоспниць встановлюються статутом".

Як відомо, у березні 1956 року Центральний Комітет КПСС і Рада Міністрів СССР прийняли постанову під велемовною назвою: „Про статут сільсько-господарської артілі (колгоспу) і дальший розвиток ініціятиви колгоспників в організації колгоспного виробництва і керуванні справами колгоспу". Ось у цій постанові, між іншим, ЦК КПСС і рекомендував колгоспам „самим доповнювати та змінювати окремі точки колгоспного статуту, беручи під увагу місцеві конкретні умовини".

Що це значить? А це значить, що український селянин опинився уже в подвійному комуністичному трикутнику, бо, крім згаданого вище першого, долю його вирішують на власний розсуд: голова колгоспу, секретар партійного комітету і його безпосередній наганяч — колгоспний бриґадир. Виборність голови колгоспу є фікцією, в яку не вірить навіть колгоспний пастушок. А щодо загальних зборів колгоспників, які, згідно з постановою ЦК КПСС, мають право змінювати й доповнювати статут, то, як відомо, на тих зборах колгоспникові вільно тільки підносити руку на знак своєї повної згоди з усім тим, що йому пропонують. Трикутник має всі засоби змусити колгоспника піднести чи опустити руку.

За згаданою постановою, обов'язковий мінімум трудоднів в кожному колгоспі „встановлюють" загальні збори колгоспників. От, наприклад, у колгоспі „Проґрес" на Миколаївщині чоловіки повинні виробити щонайменше по 300 трудоднів на рік, а жінки: малосімейні — по 200 трудоднів і багатосімейні — по 150 трудоднів. У колгоспі ім. Дзержинського на Житомирщині для чоловіків встановлено мінімум 270 трудоднів, для дівчат і жінок, які не мають дітей — 200 трудоднів, а для жінок, які мають дітей — 140 трудоднів. Всі ці цифри, звичайно, визначили не колгоспники, а їхні „опікуни".

За новим колгоспним статутом матеріяльне забезпечення старих і непрацездатних колгоспників і колгоспниць провадиться з „громадських коштів колгоспу", причому розмір тої „пенсії" коливається від 30 до 40% пересічної кількости трудоднів, вироблених колгоспником-пенсіонером за останні 5-10 років.

Що це за громадські кошти?

Це також одна з совєтських фікцій, щось таке, що фіґурує лише в святочних промовах, але чого в дійсності не буває. Бо для того, щоб колгосп міг із своїх прибутків відкласти щось до громадського фонду, він мусить наперед повністю сплатити всі податки державі („виконати свої зобов'язання у відношенні до держави"), мусить оплатити роботу сільсько-господарських машин, забезпечити себе насінням, неподільним і численними іншими фондами. З-правила кожний, навіть найпередовіший, колгосп є боржником держави, і тому про створення громадського фонду не може бути й мови. Значить, колгоспні пенсії для старих і непрацездатних колгоспників — це лише одне з совєтських „досягнень", якому судилося залишатися на папері.

Державними пенсіями — і то в розмірах більше символічних, як реальних — забезпечується лише членів колгоспу — інвалідів останньої війни, а також тих, які стали інвалідами „в зв'язку з виконуванням державних і громадських обов'язків, зокрема при охороні соціялістичної власности". Що це за катеґорія покалічених пенсіонерів-охоронців — догадатись нетяжко, в кожному разі з трудівниками-селянами нічого спільного ця катеґорія не має.

Як своєрідний паліятив пенсійного забезпечення колгоспників, в деяких „передових" колгоспах створюється окремий фонд допомоги, з якого надають старим дідам і обтяженим дітьми вдовам одноразову допомогу — збіжжям, паливом, соняшниковою олією тощо. Але ця індивідуальна, одноразова допомога, очевидно, також залежить від хочу-не-хочу колгоспного трикутника.

Свою статтю совєтський юрист А. Фельдман закінчує таким цинічним висновком: „Отже, пенсії і їх розмір для старих і непрацездатних членів колгоспу встановлюють самі колгоспники залежно від економічного стану колгоспу та місцевих умовин".

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ярослав Курдидик

НЕ САМИМИ ТІЛЬКИ КОНФЕРЕНЦІЯМИ...

Від закінчення останньої війни світ потопає у повені конференцій. Всі вони мають на меті виповнити ту безмежну прірву, яка розділила світ на вільний і поневолений. На жаль, усі ці конференції на добрих дев'ятдесят п'ять відсотків безплідні. Вони нагадують тендітні висячі мости, через які обидві сторони з своїм величезним „політичним вантажем" не відважуються переходити, залишаючись біля мостових причілків...

Коли розглядати нинішню міжнародну ситуацію, то вона нагадує повну напруження гру в шахи, в якій кожна сторона намагається заскочити противника несподіваними потягненнями. У цій грі комуністичний партнер уже зробив три досить удалих і корисних для себе потягнення: „пішаками" — в Берліні, „бігунами" — в Іраку, а конем — в далекому Тибеті.

Треба признати, що Захід прийняв ці потягнення із спокоєм самопевного доброго грача і зайняв супроти того відповідне становище. Що Захід зі свого боку приготовляє глибоко продумані контрпотягнення — не підлягає сумніву, і з його, здавалося б, примирливого становища на останній конференції ще не слід робити поспішних висновків, що він, мовляв, компромісовий. Розгляньмо по черзі, як виглядають три останні комуністичні потягнення.

З Іраком справа багато поважніша і скомплікованіша, як виглядало спершу. Остання конференція держав-членів Арабської Ліґи мала за головну мету добитися ревізії договорів з тими партнерами, які в різних умовинах і формах використовують нафтові родовища арабських країн. На тій конференції висунено пропозицію побудувати новий „панарабський нафтопровід", як виключно арабське підприємство. На жаль, досі не взяли участи в цій справі два найважливіші нафтові партнери — Ірак і Кувайт. Як з того виходило б — і це потвердив своїм останнім виступом диктатор Іраку, генерал Кассім — комуністичні впливи на Середньому Сході сягнули за дуже короткий час куди далі й глибше, як то думали на Заході. А остання достава англійської зброї Кассімові, якою Англія хоче унезалежнити Ірак від большевицьких впливів, може стати „двосічною зброєю". Чільні коментатори вважають, що в Іраку мала місце перша і явна форма зудару між Сходом і Заходом, і що від остаточного розв'язання ситуації в тій країні у великій мірі залежатиме потужність обох партнерів. Іншими словами, в Іраку маємо перший наглядний вияв тієї стратеґії, яку можна назвати — „стратеґією нафти"...

Тибет. Коли підходити до цього комуністичного потягнення, як до вияву „політики взаємної солідарности" між Москвою і Пейпінґом, то було воно непродумане й невдале. Можна навіть сказати — фатальне. Форма, якою намагається Пейпінґ виправдати „пацифікацію" Тибету, зовсім непереконлива, плитка, „куцонога" і наївна. Для Пейпінґу краще було б, якби він не говорив у цій справі нічого. Тоді справа Тибету бодай перед невтралістами та комуністичними поплентачами поставлена була б під т. зв. „проблематичним сумнівом". А так розкрито її до живого, показано наочно навіть найменше зорієнтованим, що комуністи — байдуже, чи вони виступають в Европі чи в Азії — придержуються тих самих засад: коли хтось не хоче йти з нами, то ми його змусимо до цього безоглядним терором. Втеча Даляй Лями протверезила наївних „проґресистів" і різношерстих симпатиків „народного фронту" та показала переконливо, куди вони зайдуть, задивлені в червону зірку.

Коли справу розглядати з найближчого аспекту, дуже важко вирішити питання, що саме для большевиків тепер важливіше — Ірак чи Східня Німеччина. Але як би воно не було, очевидно дуже важко переконати їх у тому, що вони мають відмовитися від контролі над Східньою Німеччиною, яка є немов би „індустрійним серцем" у бльоці комуністичних сателітів. Поминувши вже те, що Східня Німеччина під сучасну пору є головним торговельним партнером Москви і являє собою також ідеальний мостовий причілок комуністичної пенетрації в тій частині не-комуністичного світу, до якого вона, після зречення, втратила б автоматично всякий доступ. За даними розвідчої економічної статистики — 77% продукції Східньої Німеччини іде до Совєтського Союзу, 11% — на Середній Схід, а решта — на Далекий Схід. Східня Німеччина під сучасну пору — п'ята з черги „індустрійна нація" в Европі і, коли сусідні сателіти постачатимуть їй свою сировину так, як це було досі (очевидно, з доручення Москви), то в 1965 році вона п'ятикратно піднесе продукцію хемікалій. Західні економісти вважають, що якби Східня Німеччина припинила доставу дізелівських та електричних моторів, то це у великій мірі загальмувало б розбудову всіх електрівень на просторах від Варшави аж до Пейпінґу.

Коли глибше призадуматися над цілою теперішньою ситуацією, стає зрозумілим і ясним, що розв'язати всі пекучі питання самою тільки дипломатичною дорогою — річ абсолютно неможлива.

У СВІТІ ЧИТАЧА

„ТЕМРЯВА ОПІВДНІ"

Поволі висихає й маліє, здавалося, — невичерпне, таке бурливе й повноводе тематичне джерело, яким стала для мистців, зокрема для письменників, остання світова війна.

Літературна продукція про другу світову війну велетенська, але творів з тривкою мистецькою вартістю не так у ній багато. Змалювати ґрандіозність змагу народів, глибину історичних потрясень і змін, віддати пекло концтаборів і газкамер — не легко. Мабуть, почуваючи трудність цього письменницького завдання, завважив А. Жід, що здібності людини реагувати на явища — обмежені; на вид однієї смерти жахаємося, на вид тисяч смертей розгублюємося й байдужніємо. Чи не це було причиною втечі, наприклад, французьких екзистенціоналістів від воєнної дійсности в античні теми? І чи не є доказом поразки отих тисяч прозаїків факт, що нобелівські лаври з воєнної тематики призначено не за белетристичний твір, а за „Спомини" В. Черчилла?

Успіхи українських авторів, що писали про останню війну, були б напевно більші, коли б у тій війні проявлялися знову в повній силі національні прагнення. Дехто може завважити, що це позалітературні та позамистецькі фактори. Але чим тоді пояснити явище, що розквіт національних літератур пов'язаний тісно з національними революціями поодиноких народів? І чи не впадає в очі факт, що перша світова війна, в якій з такою небувалою силою проявилася воля українського народу до самостійности, дарувала нам ренесанс двадцятих років, що позначився не тільки ідейним наснаженням, але й формою підніс нашу літературу до світового рівня в поезії (П. Тичина, М. Рильський, група неоклясиків), в прозі (Юр. Яновський, В. Підмогильний), а в драматурґії навіть випередив модерні течії (М. Куліш)?

Нічого подібного остання світова війна подарувати не могла. Вистачить взяти „Київські оповідання" Ю. Яновського, щоб побачити, що зроблено з автора незабутніх баталістичних картин з першої світової війни („Чотири шаблі", „Вершники"), як не по-людськи, з прецизністю й московським нахабством передресовано зацілілих при житті творців. А Олеся Гончара нашумілі „Прапороносці" — найкращий приклад, як вихолощено молодих авторів з національних аспірацій і куди спрямовано їх талант.

До понурости картини треба додати повну байдужість Заходу до української проблеми, брак навіть моральної підтримки чи просто співчуття. Найкраще віддзеркалює це становище вислів самого В. Черчилла в згадуваних „Споминах" про Україну як частину Російського Комонвелту.

Звірства і брутальність німецької окупації перетворюють картину в дантейське пекло. Невеличка об'ємом повість Ігоря Качуровського „Залізний куркуль", що недавно появилася друком, віддає саме картини цього пекла, пригадує пам'ятний 1942 рік, коли народ-ідеаліст повірив, що по страшній московській ночі настав день волі, але раптом, замість дня волі, настала не надумана, кестлерівська, а правдива „темрява опівдні".

У „Залізному куркулі" повний надії вертається з вигнання в рідне село Пантелеймон Шаблій, отой залізний куркуль. Сходиться рід, сходяться сусіди з подарунками. Шаблій стає фактичним провідником села. Поступово наростає конфлікт між ним і колишніми вислужниками совєтської влади, яким на допомогу приходять червоні партизани. Боротьба набирає страхітливих форм у нічних нападах, мордуваннях і звірствах червоної партизанки. Замість прийти на допомогу здоровому українському елементові, німці спалюють село і всіх людей живцем.

Дякуючи гострій фабулі та безлічі напружених ситуацій, читач прочитає „Залізного куркуля" одним духом. Цей твір написаний був, мабуть, спершу в драматичній формі. У теперішньому вигляді він нагадує кіносценарій. З великим знанням малює автор типи совєтських партизанів. Тут доведеться дарувати авторові надто натуралістичні описи з життя цього зброду вбивників, садистів і збоченців.

Серед національносвідомого елементу увагу читача полонить вчителька Людмила Сурмачевська, що веде гурт молодих націоналістів і втримує зв'язки з „хлопцями"-галичанами. „У невеличкій чистенькій кімнаті на стінах портрети Шевченка і Франка під рушниками, на столі тризуб у рямці, обабіч книжки, над ліжком гітара. В колі парубків і дівчат сидить Людмила Іванівна Сурмачевська, вчителька".

Як проведено сходини, цього, на жаль, читач не має змоги побачити, бо змальований тільки кінець сходин, коли вчителька роздає привезені з Києва летючки. Коли вчителька пропонує одному парубкові брошуру, яку дали їй „хлопці"-галичани, той каже:

— Знаєш, краще не треба б. Розчаровує. Я пробував читати минулого разу. Примітивно. І повне незнання України.

— Але ж це для мас...

— А ми з тобою не маси? А мільйони української інтеліґенції не маси? На них треба рівнятися, а не на бабу Палажку та бабу Параску...

— Хочеш „Вертера"? — питає вчителька.

— Скільки разів можна його читати?

— Ну, „Лісову пісню"?

— Таж я читав.

— Вибирай сам.

Парубок починає переглядати книжки.

— Коцюбинський. „Люборацькі". Читав. „Перехресні стежки" — це добра річ, мабуть найкраща з Франкової прози. Роман „Міжгір'я". Навіщо ти тримаєш таку гидоту? Арістофан. Хіба взяти Арістофана?.. А „Соняшну машину" ти мені таки не дістала"...

Чи справді такий був би світ українського читача, такі його смаки й зацікавлення, коли б у нього був вільний доступ до скарбів нашої і світової літератури?

Іван Смолій

І ЗНОВУ...

І знову повільний дощ
На наші ляга сліди,
І замість багряних рож —
Калюжі мутні води.

В душі зневіра, й жаль
І розчарувань вага,
І уст затиснутих сталь
Жорстока палить жага.

Де ж ділась віра сердець
Недавніх терпких ночей,
Вогнів небувалий герць
В чоряві твоїх очей?

Сьогодні — ще тільки дощ,
Останні змива сліди, —
І замість колишніх рож
Калюжі мутні води.

ІГОР ШАНКОВСЬКИЙ

Теодор Курпіта

ПРОТОКОЛ ГОВОРИТЬ

(У 50-ліття 221 Відділу УНС в Шикаґо)

(10)

На зборах 15 квітня 1934 р. „пан Василь Музика заявляє, що він би від серця хотів то як най скорше з кінчити, а що він платит до Дніпра за добрих людий (підписані їм запоруки! — Т. К.) так він міг би сплачувати до Братства ни більше як 15 долярів на місяць без проценту"...

Збори на цю пропозицію погоджуються і знов укладають рекордові секретарі нудні протоколи нудної справи. Після 25 літ... спадкоємці д-ра Гриневецького мають „Січовий Дім", січова організація... „січові рекорди", а Братство св. Степана несплачену позику...

Подібно виходить Братство св. Степана й на власних капіталовкладах у „Амерікен Бенк" і в українській Позичково-Будівельній фірмі „Дніпро".

У протоколі з 12 січня 1941 р. читаємо, що під час зборів „Дискусія велась досить оживлено в більшости в справі грошей так званих Заморожених... На внесок п. адв. Романа Смука і за попертям п. Олійницького Збори одноголосно одобрили: Щоби секретар фінансовий виключив ті „заморожені гроші" що є: в „Дніпрі" в п. В. Музики в Українськім бонді і в банку з місячних виказів фінасових, а тільки залишив їх на річних виказах в відповідній рубриці"...

І фінансовий секретар досьогодні слухає того одобрення загальних зборів, і тільки раз у рік подає в своїх фінансових зведеннях штахетку чисел тяжких братських долярів у відповідній рубриці. У рубриці... „Пропаще".

Щодо українського бонду, що його в 1921 р. набув Відділ за 250 долярів, то адвокат Роман Смук, член контрольної комісії, пропонує „вичеркнути його з рахунків, бо він має вже лиш історичну вартість а фінансової жадної. Де той бонд є, хто його має, ніхто із присутних членів не знає. Але як його відшукається — поставити під шкло і держати при Відділі як пам'ятку" (424 стор.).

Але чи хто схоче його тепер відшукати? Він напевно появиться тоді, коли постане Українська Держава. Появиться, як дорогоцінний документ патріотизму української еміґрації в ЗДА, як вірний свідок її державницького думання й діяння.

Оці ширше наведені три справи, що ними займається Відділ упродовж свого 50-літнього життя — це тільки загальні рямці, в яких міститься безліч коротших проблем, що ними жив і живе членський актив. Сеґреґуючи їх, на перше місце мусимо поставити жертвенність Відділу і його поодиноких членів на потреби багатострадального Рідного Краю, який у думках українського іміґранта завжди стояв на першому місці в його житті і в його задушевних мріях.

Для точности слід зазначити, що в початках існування Відділу його братська каса не величалася приходами, що їх ради химерної слави можна було легкою рукою розсипати на всі боки. Вона була вбога, і з кожним центом приходилось Управі солідно рахуватись, щоб її зовсім не опорожнити. У тих роках стрічаємось із винятковим жестом деяких високопатріотичних членів для загального добра: у 1912 р. громадянин Михайло Ревеляк дарує для братської каси свою допомогу в сумі 10 долярів. Подібне робить у 1917 р. Іван Дубенський. Вони на першому пляні ставлять не власне добро, а добро ближніх, вони глибоко розуміють ту істину, що поза ними існує світ рідних братів і сестер, яким треба допомогти. Треба, бо походять вони з одної крови й з одної землі.

І 221-ий Відділ їм допомагає. Допомагає від перших років свого існування. Для прикладу наведім зовсім не характеристичний під цим оглядом 1924 рік. У тому році ухвалено такі пожертви: для українських стрільців $5, нашим студентам у Відні $22, студентам у Берліні $30, у Празі $30, на Рідну Школу $50, голодуючим у Галичині $50, „Просвіті" у Львові $20, для НТШ $40.

Коли взяти під увагу, що Відділ в тому році мав лише 243 членів, то кількість і висота наведених пожертв справді гідна похвали й не абиякого признання. І таких колонок щедрости можемо навести багато більше.

Маючи, як кажу, завжди перед очима потреби рідної землі, інтересний внесок ставить 9 жовтня 1927 р. Іван Карпа. Обговорюючи справу висилки представника Відділу на конвенцію Об'єднання, він пропонує „ті гроші що має браство видати на Делеґата післати до Галичини для потерпівших від повени. Мусійчук заявив делеґат нам там мало поможи а іно коштів на роби і лудше до Об'єднання вислати привіт, а до Рідного Краю гроші". І цей внесок члени схвалюють і припоручують Управі вислати через Об'єднання 50 долярів до Львова.

У протоколі з 26 вересня 1928 р. занотовано, що члени ухвалили відступити півприходу з 20-літнього ювілею Відділу „на старий Край".

На річних зборах 13 січня 1929 р. Кривов'яз ставить внесок, а „Чикало попер гроші які ся знаходят в сумі $18.00 доложити дорівна і вислати на інваліди або на Рідну Школу".

І внесок одноголосно преходить.

Хто такі українські інваліди і як після програних визвольних змагань вони живуть, на зборах 11 листопада 1928 р. „в ті справі забрав голос Предсідател М. Биряк Котрий не давно по вернув з рідного Краю і сам Був на очним Світком як бідниют наші Нещасні Інваліди у Львові і просив в Імени Тих Нещасних Калік щоби за них не забувати али по можности їх спомахати Бо они віддали майже своє жития за нашу Справу за Неньку Україну що з того що він не стратив жития і животі єще на сім світі як не оден стратив руку, ногу чи не лудше щоби був стратив жития ніж типер нуждиє і не має ні ущо ся оґягнути і що в рот вложити і ні де ночі переночувати я видів то заявив добро. Биряк отож кличу в Їх Імени не зобувайте за Бідних Калі"...

І братська каса про них кожного року не забуває й кожного року на річних зборах ухвалюють члени відповідну грошову допомогу.

На вістку про польську пацифікацію ЗУЗ, члени Відділу ініціюють всеукраїнське протестаційне віче 21 грудня 1930 р., і на внесення В. Лоняка весь прихід із нього призначають „на старий Край". У протоколі з 12 серпня 1934 р. зазначено, що той же сам Василь Лоняк ставить внесок „аби зайнятися збіркою на потерпівших від повіні в старім краю. Тут зайшла жива дискусия. Ухвалено покликати нигайно Той Комітет що був в справі Зоюзового сьвята і разом всі віділи зробити віче щоб заіти рисувати як найширше на ше громадяньство. А що наш відділ дає почин до сего ухвалено аби кождий член дав обовяское щось від себе а також щось ухвалится скаси Брацкої на сьлідуючім мітинку"...

Степан Куровась

ШИКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Щадничо-Позичкова Спілка „Тризуб" виплатила 30-го квітня 213 тисяч дивіденди, разом за фіскальний рік 380 тисяч. Коли зважити, що по 40 роках існування Спілка мала всього майна пів мільйона — то це величезний поступ. Де секрет операції „Тризуба"? Чи завелика проспеpіти? Ні, бо й таке було на протязі 40-ліття життя Спілки. Секрет лежить в новому проводі Спілки. І не буде це хвальбою, коли ствердимо, що екзекутивний директор „Трайденту" Петро Пуцило є тим новим застриком нового проводу, що оживив Спілку „Тризуб" по 40 роках живо-тіння.

Союзове віче в Люблині, Вис., відбулося в неділю 26-го квітня в Народнім Домі. З огляду на фармерські зайняття біля фарм і коров — віче зачалося о 8-ій вечором. Союзовці з ройону Торпу і Маршфілд, разом 40 душ нагріли залю дому, який стояв неопалений. Головний контролер Петро Пуцило висвітлив конвенційні фільми з Вашингтону і Клівленду та Союзівки. Старі союзові піонери бувший секретар Відділу, Пірус, Гвязда, Троць дивилися на той доробок Союзу і на ту конвенційну велич і в душі раділи, що й вони є членами цього буйного життя. Їх діти і внуки подивляло головно фільм „Союзівка", народні строї, танки і т. п.

А з організаційного боку? Всього один новий член, але зроблена підготовка до праці. Треба бути там тиждень, об'їхати фарми, що зробить організатор Ткачук, який на вічу виголосив гарну промову. Молодий секретар 376 Відділу в Люблині Волтер Гвязда має квоту 5 нових членів. Він обробляє з жінкою 120 акрів, доїть 20 коров та ще до праці в місті зимою ходить, — часу нема! Але 5 членів він знайде. Секретар 174 Відділу Михайло Солонинка з Маршфілду і предсідник цього Відд. з Юнітн. п. Остапюк, переносяться до Міннеаполісу. Вони мають патент на „плайвуд" і думають розвинути виріб цього потрібного будівельного матеріялу.

Каплиця Василя Музики, що веде похоронне заведення з сином Богданом часто переповнена. Тепер якраз прийшов час на всіх тих українців, що вислужили при війську і перед першою світовою війною приїхали до Америки. Їм всім перейшла сімдесятка. Виховали дітей і внуків, наробилися досить і смерть їм не є страшна.

Але страшний косар бере часом і молодих. Надійна 16-літня донечка пані і д-ра Сениці Рая відійшла. Перед нею був світ отворений. Осип Ренд 44-літній бизнесмен, що доробився в перевозовому підприємстві, не видержав на серце. Ернест Соколик, вічний продавець авт і знана фігура на Шикаґо евню, теж на серцеву недугу упокоївся. Всі троє лежали разом. Всі троє, хоч як високо стоїть медицина, не мали довше жити. Всі мали багато приятелів і знайомих, молоденька Рая найбільше, бо вона пластунка і союзівка. Чи треба більше доказів. Чи може чекати з УНСоюзом і відкладати справу членства? Треба забезпечити себе і свою родину від наглої і несподіваної. Треба подбати про студійні полиси для своїх дітей. На те й основано УНСоюз, щоб втирав сльози вдовам і сиротам. Зробіть це тепер з нагоди 65-ліття УНСоюзу!

Неділя 26 квітня гостила в Шикаґо панну Славку Сурмач і соліста Юрія Богачевського. Дописувач хроніки був тоді між союзовими фармерами у Висконсін, про що буде написано в „Трибуні УНСоюзу" за травень.

А Славка Сурмач мала гарну колекцію знимок з України, куди вона двократно їздила й ще вибирається. Гніватися на людей? Не поможе, бо так буває не раз, що не можна все числити на успіхи. Треба вміти погодитися і з неуспіхами. Неділя 26-го квітня 1959 року перейде однак до історії громади як доказ, що життя української громади переходить кризу, і що за такий стан речей хтось є відповідальний. Бо навіть 500—1,000 осіб на імпрезах не є успіхом в 60-тисячній громаді міста Шикаґо!

Український Великдень вже зайвий раз доказав, що українці люблять свою церкву, віру і священиків. Вони теж дали докази своєї жертвенности на потреби церкви і парохіяльної школи. Великдень цього року ствердив понад всякий сумнів ще одно: Українська громада в Шикаґо — це збір найкраще зодягнених людей в Америці. Головно, коли йде про жіночий стан то нема де правди діти, він дуже коштовний. Не лише „мінкс", щурики, кожушки і інші футра, але суконки, торби, капелюхи, черевички, фризури, були під час Великодня доказом, що українська жінка вміє вбиратися, що вона має защо вбратися. Інтересним було дивитися, як пані перекидувалися поглядами і міряли себе взаємно очима з приводу ґардероби. Мужеський стан скромніший і нема на що видавати грошей — одно порядне убрання вистачає. По скромним обрахункам дійдемо до висновку, що одна лише громада при церкві св. о. Миколая витратила на ґардеробу чверть мільйона долярів. Чи пам'ятала та громада про народні потреби, писанку для ЗУДАК-у, залишенців і т. п. — про те другим разом.

Молодечий Журнал „Скові" переживає тепер медові місяці. Чепурно виданий з чепурним змістом, журнал є дійсно речником молоді об'єднаної в Молодечій Раді. В розмові з редактором я довідався, що до редакції приходять листи з грішми і без, приходять поради і критичні зауваги, не лише з Америки, але й Канади. Один лікар з Канади переслав $10 як передплату на 5 літ, з побажаннями успіху і ґратуляціями за відвагу.

Одна заможна пані, можна пізнати зі стилю письма й широкого словаря, що теж освічена, написала: „Не можу, на жаль, стати передплатником Вашого журнальчика, „ю нов". Передплачую Лайф, Рідерс Дайджест і Віклі, так, що мій бюджет не видержить дальших видатків. Ай ем соррі, гoвп, ю андерстенд". Переслала 40 центів поштовими значками за перше число, бо не хоче нічого задармо, платить за все і все.

Місто Шикаґо стало морським портом дня 1 травня 1959. Перший вантажний корабель норвезької фірми „Принц Йоган Вілем Фрісо" привіз до Шикаґо не лише промислові, але й рільничі продукти. З держав европейського континенту привіз він різні вина, цибулю, гриби, квіти, макове зерно і дитячі забавки. Капітана Сендерса Клайна, наділено титулом почесного громадянинва Шикаґа. Отже вся будучність за Шикаґом і за гаслом „ґов вест, йонґ мен, ґон вест".

В шикаґовській громаді є багато банкових урядовців, які працюють в банках. Не говорю вже про кількох людей з новоприбулих, які працюють по фаху в різних банках. З народжених в Америці людей маємо банкових урядників і експертів в таких банках: Фирст Нешенел, Контінентал Нешенел, Космополітен Нешенел, Шикаґо Нешенел і Ексчейндж Нешенел, разом 12 людей. Але це далеко не всі, я вичислив лише тих, що знаю. Але є їх більше, напевно коло сотні. Тому кривду зробив журнал „Овид" тим людям, бо в Шикаґо знайшов він тільки двох банкових урядовців.

Ювілейна Кампанія УНСоюзу проходить у нас добре. Наша громада веде перед та навіть захоплює і будить ще й інші громади. Поминувши малі громади в районі Шикаґа, до яких навідуються головні урядники в організаційних справах, прийшла черга на **велику** громаду Сейнт Луїс, Мізурі. В суботу і неділю 9—10 травня бували там головні контрольори Петро Пуцило і підписаний. Висвітлили союзові фільми й покликали до життя Окружний Комітет УНСоюзу. Про те буде довший рапорт в „Трибуні УНСоюзу" за червень.

ПЕНСІЇ І АСЕКУРАЦІЇ ДЛЯ КОЛГОСПНИКІВ

(Закінчення зі стор. 2)

Асекурація проти вогню — обов'язкова форма асекурації в Совєтському Союзі — звичайно, знаходиться в руках держави, зокрема належить до компетенції Управління Державного Страхування, популярно називаного „Держстрахом". Про те, як діє ця установа, довідуємось з листа до редакції московських „Ізвєстій" (з 2-го квітня ц. р.) совєтського громадянина А. Вікторова. Ось що пише в своєму листі цей громадянин:

„Держстрах", як відомо, часто вдається до всякого роду викрутів, коли йде про відшкодування втрат у зв'язку з асекурацією приватних будинків.

Як це буває? А ось як. Будинок асекурується відразу ж після того, як його прийняла будівельна комісія, і власник платить належний з нього внесок. Але він, звичайно, продовжує працювати на своєму подвір'ї, будує шопу, копає колодязь, льох, ставить паркан... Сплачуючи внески за будинок ,власник його сподівається в разі нещастя дістати матеріяльне відшкодування. Але після пожежі „Держстрах" починає вияснювати, яке ж майно заціліло. І от його аґент обчислює: зацілів колодязь вартістю 2,500 рублів; заціліли льох вартістю 1,500 рублів, паркан вартістю 3,000 рублів, шопа і таке інше. Коли ж підбивається підсумок, то виходить, що потерпілому власникові нема чого одержувати за будинок, бо навіть головешки з кроков та бантин, що залишилися після пожежі, аґент рахує як дрова по 50 рублів за кубічний метр".

У тому ж листі совєтського громадянина зустрічаємо другий факт, який характеризує совєтську асекураційну систему:

„У селі Вириці в одної жінки-вдови згоріла хата. Вона не дістала й половини асекураційної суми. Виявляється, аґент „Держстраху" обтягнув із тієї суми вартість тину, колодязя, воріт, шопи і головешок. І от замість 19,000 рублів жінці видали всього лише 8,000 рублів".

„Минулого року в нашому селі сталося три пожежі, — закінчує свого листа до редакції центральної московської газети П. Вікторов. — Я зустрівся в сільраді з одним із погорільців. Його хата на Кривій вулиці згоріла дотла. З цією людиною повторилась та сама історія..."

Не вірити совєтській пресі, що в СССР саме так, а не інакше, виглядає система асекурації майна приватних власників проти вогню — не маємо підстав.

В. С-ко

МАЗЕПИНСЬКІ РОКОВИНИ ВІДЗНАЧАТЬ В ТОРОНТІ

Відбудуться в найкращому театрі Одеон Карлтон в неділю 31 травня, в 3 год. по пол. Промовлятиме сенатор Іван Гнатишин з Оттави. Українська громада метрополії Торонта приготовляється масовою участю вшанувати цього великого гетьмана України, якого московська православна церква кляла-проклинала за те, що він понад усе ставив добро України.

НАШІ МАЙБУТНІ МИСТЦІ КИСТИ І ДОЛОТА

(З приводу першої виставки праць українських студенток і студентів американських мистецьких шкіл Филаделфії)

Розквіт українського мистецтва — це запорука тривкости нашої культури. Оригінальність нашого мистецтва — це еманація психіки українського народу І у мистецтві є межі, по-за які не вільно виходити. Іноді мистець, прикриваючись модернізмом, творить щось таке, що з мистецтвом нічого спільного не має. Разюча абстрактність, хоробливий ексцентризм, брудний нудизм, тощо — ніяк не може бути витвором здорової української мистецької синтези. Тривкі і непорушні засади мистецької етики обов'язують в першу чергу наших мистців. Наше мистецтво в сучасну пору повинно особливо це наголошувати, беручи до уваги післанництво українського народу.

Українська мистецька молодь відорвана від рідної землі, що дає творчу снагу, болюче відчуває цей брак зв'язку з життям. Вона рветься вивчити ту рідну землю, що не тільки як каже Довженко, кормить нас хлібом, але й думками, звичаями, тощо. Вивчає шляхом студій і консультацій зі старшими мистцями, своїми українськими професорами.

Беручи до уваги цей факт, треба підходити до наших молодих адептів мистецтва з вибачливістю, та присвятити їм багато уваги і виявити якнайбільше серця, бо вони взяли на себе обов'язок поповнити ряди наших мистців.

Від 18 до 26 квітня ц. р. відбулася у Филаделфії, в Пластовоу Домі, 827 Н. Френклін вул., **виставка** праць українського студентства мистецьких шкіл Филаделфії, з ділянки графіки, скульптури і живописного мистецтва.

Подаємо короку їх характеристику:

Анатоль Білокур, (студент Пенсилвенійської Академії Мистецтв), виставив: „Акт", (мармур) і „Торсо мужчини", (гіпс). Свіжість і оригінальність мистецького вислову та збереження естетичних принципів, і краси, у повному значенні цього поняття, вказують на його талановитість і здібності.

Олександер Громич, (студент американської мистецько - технічної школи), показав свої студії тіла. Вони настільки плястичні і цікаві, що роблять враження ескізів для скульптурних творів. Жаль, що цим разом не показав він жадної скульптурної праці. Як скульптор він вже виявив себе на Виставці Филаделфійського Відділу Об'єднання Мистців, де виступав як гість і звернув на себе увагу.

Христина Зелінська, (студентка Мур-Інституту Мистецтв), — це багатоцінний талант. Поруч неозначеного неспокою, (в „Ілюзії", олія [абстракт]) позначається й рівновага, („Акт", вуголь). Одначе найбільш переконливо показала себе в „Ілюстрації до дитячих казок" і колірових ескізах...

Ніна Климовська, (студентка Пенсилвенійської Академії Мистецтв), виявляє особливу відвагу і розмах. Це найкраще видно в „Молитві" (олія — мистецький задум на підставі поеми Тараса Шевченка „Іржавець) і в Барнекет-Бей, (олія-маріна). У портретах вміє схопити характер... („Оленка", олія, „Леся", пастеля і „Юзько Калафатюк" — олія). Суворість рисунку бачимо в „Студії голови", (вуголь, червона і біла крейда). Вона одинока показала колідровий дереворит, в якому цікаво підійшла до теми „Під хрестом"..., „В обіймах музи" (літографія) звертає на себе увагу під поглядом композиції. П. Н. Климовська, одинока з експонатів, використала українську тематику, показуючи в „Молитві" славне запорізьке лицарство, Січ, цей невмирущий символ волелюбности нашого народу, його нестримної снаги бути вільним і незалежним.

Юрій Левицький, хоч відорваний тепер від нормальних мистецьких студій, бо відбуває військову службу, то його „Портрет" вимовно свідчить про талановитість в цій ділянці. Картина „Ліс" (олія) відбиває своїм кольоритом, а „Краєвид" (олія) притягає своєю таємничістю природи. „Мертва природа" (олія) замітна своїм спокоєм і теплотою красок.

Роксоляна **Лучаковська**, (студентка Пенсилвенійської Академії Мистецтв), деякі свої картини виставила вдруге, інші уперше. Нові речі роблять враження праці на скору руку, як „Сон" (олія). Відома вже її картина „Ярина" (олія) визначається соковитістю кольору і продуманістю самої композиції. Важко іще передбачити, яку ділянку мистецтва вона собі вибере, все ж таки в ляндшафті (Скочері - Крік, олія) вона заступлена найкраще.

Марія Мухін, (студентка американської мостецько-технічної школи), виявляє особливий талант до вжиткового мистецтва. Під її „Зоо" (сілкскрін) міг би підписатися дійсний мистець. Це саме відноситься й до інших реклямових плякатів „Спейн" і „Кока - кола". Дві картки з побажанням (А, Б) дуже ефектовні. Треба згадати, що в сам день відкриття виставки п. М. Мухін одержала першу нагороду з ділянки реклями, про що писала місцева англомовна преса.

Олег Черняхівський, (студент архітектури нутра на Пенсилвенійському університеті і приватного навчання живопису), свою талановитість проявив особливо в картині „Дерева", (акварeля).

Мотря Яцкевич, (студентка Мур Інституту Мистецтва). Це одинока студентка наша, що **перед** вступленням до Мистецького Інституту Мур не скористала з Української Мистецької Студії. Її картини, „Вікі" (акварeля), „Спеніш фієста", (пастеля), і „Паяци" (пастеля), вказують на наполегливу працю над собою, у висліді чого вона доходить до власного стилю. Виставлена біжутерія, її проєктів і власного виконання визначається прикметами чималого мистецького хисту. Дуже естетично оформлений проєкт на обгортку патефонової платівки. Що до т. з. модерних скульптур — можна говорити в цьому випадку тільки про „Жирафи" Х. Зелінської і то як об'єкт декоративного порядку.

Деякі технічні подробиці виставки зможуть в майбутньому краще вирішувати її організатори.

Іван Лехнович-Попель

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

КОНЦЕРТ ЮРІЯ БОГАЧЕВСЬКОГО В ДІТРОЙТІ

Молодий співак бас-баритон Юрій Богачевський, перед виїздом до Італії, де задумує завершити свої музично-вокальні студії, улаштовує ряд концертів по більших містах Північної Америки.

Один із циклу таких концертів відбувся у Дітройті — дня 3 травня в залі Народнього Дому при вул Мартін. Синтетичний репертуар із творів чужих клясиків-композиторів та українських, дав повну можливість оцінити вокальні та мистецькі осягнення молодого дебютанта. — У трьох проспіваних аріях а саме: опера „Астарте" Бончині, опера „Юліюс Цезар" Генделя опера „Береніче" Генделя — співак виказав свою вокальну зрілість. Гарний голос ліріко-драматичний басбаритон, звучить рівно, чисто, та виразно у форте — повно, не анемічно у п'яно. Співак, послуговуючись **невимушеною**, умірковaною динамічною модуляцією (згідно з характером клясичної музики) виконав згадані арії стилево без зайвої афектації. — Дві оперові арії Моцарта, одна з опери Дон Джованні та друга з Весілля Фігара не зважаючи на просту питому моцартівську фактуру є тяжкі з огляду на інтерпретацію. Справа в тому, щоб зуміти віднайти у виконанні питому композиторові легкість, яка являється домінуючою прикметою Моцартівської музики. — В обох аріях виконавець виказав велику справність та уміння інтерпретувати не у формі штучного формалізму, а прикрашати суб'єктивними цінними артистичними вальорами.

Дві Шубертівські пісні проспівав не плаксиво, що часто буває у виконавців; — радісно - погідно в стилю лірично-романтичному виявив композиторські задуми.

Другу частину програми виповнили твори українських композиторів: Лисенко, Січинський, **Ніжанковський**, Гайворонський та Соневицький. Музика їх творів написана для вокалістів, які диспонують голосовою скалею понад дві октави. Транспозиція для голосу бас-баритона, не завжди укладається влучно та вигідно в голосах меншої скалі. Тому в деяких піснях голос виконавця звучав чисто баритонально, а навіть на верхах робив враження високого баритона більше героїчного характеру. — Завдяки гарній, до деякої міри завтоматизованій техніці постановки голосу, всі пісні прозвучали гарно та промовили слухачеві до душі. — Гарна сценічна поява та яскраві мімічні переходи на обличчю дають повні шанси молодому артистові зайняти відповідний пост в оперово - театральній кар'єрі. — Гідним акомпаніятором цього вечора була п. Марта Тарнавська, учителька місцевого музичного Інституту. Її технічна заавансованість, музикальність вплинули на те, що акомпаніямент був добрий.

Численна публіка (половина це молодь на чолі з організацію „Пласт") вітала виконавця рясними оплесками. — Багато квітів подано на сцену, що ворожить гарну оперову кар'єру молодому, талановитому співакові.

Богдан Сарамаґа

ЮРІЙ БОГАЧЕВСЬКИЙ В КЛІВЛЕНДІ

Концертовий виступ Юрія Богачевського в Клівленді виходив далеко поза межі стандартних культурних імпрез. Молодий бас - баритон виступив перед клівлендською публікою з багатим репертуаром чужинецьких і українських композиторів. Численні квіти, безнастанні оплески, зворушливі погляди слухачів були лише тим зовнішним виразником почувань присутніх. Проте нам йде про інший аспект творчости Ю. Богачевського — його глибоку інтерпретацію музичних творів Лисенка, Січинського, Нижанківського, Гайворонського, Соневицького й других — яка підносила слухачів у вищу сферу відчуття краси української пісні. Цей глибокий психологізм інтерпретації музичних творів впливає на слухачів не лише душевним піднесенням, але й чимсь досконалішим. Це вічна містерія вокального мистецтва, що заворожує душу і підносить її до вершин перфектности. Це чародійний еліксір, що гоїть життєві рани, випогоджує захмарені душевні небосклони й вводить людину в царство вічної краси. І саме Юрій Богачевський своїм многосторонним талантом, широкою скалею тонів, і, перфектно орудуючи кольоратурою свого імпозантного голосу, зумів впровадити слухачів у це небуденне свято тріюмфу вокального мистецтва. Молодий мистець має широко відкриті двері до чергових успіхів і тріюмфів. Перед публікою виступив вже зовсім сформований бас - баритон, який іде на завершення своїх студій до соняшної Італії.

І тепер ми хотіли б на маргінесі згадати дуже звичайну справу, що заважить на дальшому успіху співака. Юрій Богачевський в нас майже одинокий представник молодої ґенерації, що ступив на шлях мистця - співака. І тому його треба піддержати не лише добрим словом, але й масовою присутністю на концертах, з яких частинний дохід призначений на катедру українознавства.

З хронікарського боку слід зазначити, що концерт відбувся 9-го травня ц. р. в обширній залі Линколн Гайскул. Акомпаніювала пі Ольга Радославич з Клівлендського Музичного Інституту, а інж. Р. Тришневському й інж. Ю. Гончаренкові належиться подяка за підготовку концерту й поконцертного прийняття, на якому клівлендська академічна молодь і старші громадяни безпосередньо познайомились з мистцем. Треба вірити, що українське громадянство спонтанно піддержить чергові виступи молодого мистця і з великим душевним вдоволенням переведе свій час на концерті визначного молодого співака.

Л. В.

Спілка Робітників Жіночого Одягу вимагає більше лібералізму від демократів

Маямі Віч, Флорида. — На з'їзді делеґатів Міжнародної Спілки Робітників Жіночого Одяґу прийнято політичну резолюцію, в якій вимагається ,щоб Демократична партія, яка від 1954 року має більшість в Конґресі, була „більше демократичною", і щоб в обох палатах Конґресу дійсно було „більше представників народу." Керівник політичного відділу в Управі цієї спілки Гай Тайлер з'ясував програму тієї спілки таким способом. 1. Члени спілки повинні масово голосувати і щедро жертвувати на виборчий фонд. 2. Змінити федеральний закон про виборчі округи після перепису населення в 1960 році. 3. Вже тепер підготовлятися до того, щоб вибрати лібералього президента в 1960 році, і поступовіших конґресменів і сенаторів. Спілка ,яка нараховує 575,000 членів, буде співпрацювати з Ліберальною партією в Ню Йорку і з Американцями для Демократичної Акції. Тайлер сказав, що його спілка не зацікавлена в тому, щоб замість републіканців прибували до Конґресу демократи, тільки в тому, щоб нові члени Конґресу дбали про поліпшення долі робітників.

Флеммінґ вніс законопроєкт про адоптацію дітей поза іміґраційною квотою

Вашингтон. — Секретар здоров'я, виховання і добродійности Артур С. Флеммінґ вніс до Конґресу законопроєкт про те, щоб можна було переводити адоптацію дітей з чужих країн поза квотами, які призначені для окремих держав. Згідно з цим проєктом справою адоптації закордонних дітей займалося б Бюро для Справ Дітей, в якому був би для цієї справи зорганізований окремий Відділ. Урядовий законопроєкт узгіднений з поглядами на цю справу таких урядових аґенцій: державний департамент і департамент справедливости і Бюджетове Бюро. Флеммінґ сказав, що від 11 вересня 1957 до 30 червня 1958 адоптовано з чужих держав більше як половину з усіх адоптованих в тому часі американцями дітей, і що зроблено це з допомогою різних уповноважених, але цей спосіб адоптації не завжди є добрий для дітей.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СОУТПОРТ, КОНН. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 84, подає до відома всім членицям і членам, що збори, які мали відбутися 17. травня, не відбулися з важних причин, тому відбудуться 24-го травня, в неділю, точно в год. 4-ій по пол., в гали УНДому, 279 Кінгс Драйв. Проситься всіх членів прибути на час і привести нових кандидатів в члени. — І. Махно, предс.; М. Ґудзік, кас.; П. Дудко, секр

Короткі Вістки

● **У Москві** відбулася церемонія з нагоди відкриття постійного зв'язку між Лондоном і Москвою, обслуговуваного англійською летунською компанією. На урочистому відкритті Мікоян говорив про обосторонню корисність інвестування закордонних капіталів в ССР. Ці інвестиції, мовляв, не треба порівнювати з інвестиціями, робленими в царській Росії. Коли Мікоян під час своєї візити в ЗДА був на прийнятті на Волл Стріт, американські фінансисти пригадали йому, що вони втратили грубі мільйони, інвестовані в Росії. Уряд СССР відмовився платити борги, пороблені царатом, і сконфіскував усі закордонні фабрики й підприємства.

ТАРЗАН, ч. 4262. Нова приго да.

Пізніше мавполюд в повному рихтунку був готовий до виїзду з пустинної станиці.

Він скерував свого коня в північному напрямку через неродючу рівнину з мерехтливими надмами.

Третього дня затримав захеканого коня. Перед ним, немов чудо, виросла оаза міс-то Ель Салям на довколишніх сухих пустирях!